

94(574)45/16

3-21

Заманының заңдары

тарихи-танымдық жинақ

*Қожаберген Толыбайұлының
туғанына 350 жыл*

"ЗЕРДЕ" БАСПАСЫ,
Алматы 2014

МАЗМҰНЫ

I БӨЛІМ.

ЖАҚСЫНЫҢ АТЫ ӨШПЕЙДІ

АЛҒЫСӨЗ	
Бекет Тұрғараев, «Жеті жарғы және Қожаберген жырау» халықаралық қоғамдық қайырымдылық қорының төрағасы, ҚР еңбек сіңген заңгер, заң ғылымдарының докторы, профессор.....	3-4
ТОЛЫБАЙҰЛЫ Қожаберген.....	6-8
С. ЕСКЕНДІРОВ	
Тарихтан табылған тұлға.....	9-11
М.ҚОЗЫБАЕВ	
Дауылпаз баба – Қожаберген	12-23
С. ЗИМАНОВ	
Қожаберген – ұлт ерлігінің символы.....	24-25
«Солтүстік Қазақстан: өңір тарихы, тұлғалар тағдыры» атты халықаралық конференция материалдары	26-57
С.ЗИМАНОВ	
Правосудие казахских биев	32-42
РЕЗОЛЮЦИЯ Конференции	43-51
Қызылжар өңірінің тарихи тұлғалары.....	52-55
Өмір ЕСҚАЛИ	
Ұлылар рухының үндестігі.....	56-57

II БӨЛІМ.

ҰЛЫЛАРДЫ ҰЛЫҚТАУ ПАРЫЗ

«Қожаберген жырау – ұлы дала дауысы» және «Ел тұтастығы үшін күрескен қаһарман тұлға – Қожаберген жырау» республикалық ғылыми – практикалық конференцияларының материалдары

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы	64-65
Қ.Ескендір	
ҰЛЫ ДАЛА ДАУЫЛПАЗЫ	66-70
Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ проректоры, филология ғылымдарының докторы, профессор Дихан Қамзабекұлының «Ел тұтастығы үшін күрескен қаһарман тұлға – Қожаберген жырау» республикалық ғылыми – практикалық конференциясын ашарда сөйлеген кіріспе сөзі	71-74
Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрі Мұхтар Құл-Мұхаммедтің құттықтауы.....	75
Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрі Бақытжан Жұмағұловтың құттықтауы	76
Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының президенті Мұрат Жұрыновтың құттықтауы.....	77
Қазақстан Жазушылар одағы басқармасының төрағасы Нұрлан Оразалиннің құттықтауы	78
Солтүстік Қазақстан облысының әкімі С. Ескендіровтің құттықтауы	79
Маңғыстау облысының әкімі Алик Айдарбаевтың құттықтауы	81
ҚОЖАБЕРГЕН ЖЫРАУ ТУРАЛЫ БІРЕП СӨЗ (Мемлекет тарихы институтының директоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор Бүркітбай Аяғанның сөзі)	83-88
ҚОЖАБЕРГЕН ЖЫРАУ ТАНЫМЫНЫҢ САЯСИ ӨЛЕМІ (Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университетінің профессоры, филология ғылымдарының докторы Мекемтас Мырзахметовтың баяндамасы)	89-100
ҰЛТ НАМЫСЫН ҚОРҒАҒАН (Мемлекет және қоғам қайраткері, ақын Кәкімбек Салықовтың сөзі).....	101-104
ҒИБРАТЫ МОЛ ҒАЛАМАТ БАБАМЫЗ (Республикалық Ардагерлер ұйымы	

Орталық кеңесінің төрағасы, тарих ғылымдарының докторы Өмірзақ Озғанбаевтың сөзі)	105-112
ҚОЖАБЕРГЕН ЖЫРАУ- ҰЛТТЫҚ БІРЛІКТІҢ ЖОҚТАУШЫСЫ (Ақтөбе мемлекеттік педагогикалық институтының профессоры, философия ғылымдарының докторы Амангелді Айталының сөзі).....	113-123
ҚОС ЖЫРАУ ХАҚЫНДА (Солтүстік Қазақстан облыстық тарихи-өлкетану мұражайы жанындағы «Асыл мұра» орталығының қызметкері Социал Жұмабаевтың сөзі)	133-138
ЭПОХА ҚОЖАБЕРГЕНА НАЧИНАЕТСЯ (Выступление кандидата юридических наук, заслуженного юриста РК Сабыра Касымова).....	139-148
ҚОЖАБЕРГЕН ЖЫРАУДЫҢ ШЫҒАРМАЛАРЫ ТАРИХИ ДЕРЕК (Қостанай Мемлекеттік педагогикалық институтының профессоры, тарих ғылымдарының докторы, Аманжол Күзембайұлының сөзі)	149-159
ҚОЖАБЕРГЕН БАБА – ХАЛЫҚ ҚАМҚОРШЫСЫ, ЕЛ ҚОРҒАУШЫСЫ (Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, әскери ғылымдарының докторы, профессор Ким Серікбайұлының сөзі)	160-163
ХАЛҚЫНА ҚАМАЛ БОЛҒАН ЕР ҚАБАНБАЙ (Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Шығыстану кафедрасының профессоры, тарих ғылымдарының докторы Тұрсынхан Қайыркеннің сөзі).....	164-171
ҚОЖАБЕРГЕН ЖЫРАУДЫ ҰЛЫҚТАУ-ҰРПАҚТЫҢ ПАРЫЗЫ («Жеті жарғы және Қожаберген жырау» қайырымдылық қорының төрағасы, заң ғылымдарының докторы, профессор Бекет Тұрғараевтың сөзі)	172-176
ҚОЖАБЕРГЕН ЖЫРАУ- ҰЛТ РУХАНИЯТЫНЫҢ ҰЙЫТҚЫСЫ (Қазақтың мемлекеттік қыздар педагогикалық университеті тарих кафедрасының магистр оқытушысы Гульзада Чаргынованың сөзі)	177-180
БАТЫР БАБА-ҚОЖАБЕРГЕН (Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің доценті, тарих ғылымының кандидаты С. Мәкеннің сөзі)	181-186
ҚОЖАБЕРГЕН ЖЫРАУДЫҢ БАҒАДҮРЛІК ӨМІРБАЯНЫ: ЗАР-ЗАМАН ТУЫНДАТҚАН КӘСІП-НӘСІП ПӘЛСАПАСЫ (Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ профессоры, ХАА академигі, философия ғылымдарының докторы Дәуренбек Әубәкірдің сөзі)... 187-192	
ҚОЖАБЕРГЕН ЖЫРАУ ӨЛЕҢ-ТОЛҒАУЛАРЫНЫҢ ТАРИХИ-ТАНЫМДЫҚ НЕГІЗДЕРІ (Филология ғылымдарының докторы, профессор Зұфар Сейітжановтың сөзі).....	193-201
КОНФЕРЕНЦИЯ ҚАРАРЫ	202-205
«ЕЛІМ-АЙ» ДЕП ӨТКЕН ЕСІЛ ЕР	206-211
Ж.САМРАТ МЕРЕЙТОЙ ҚЫЗЫЛЖАР ЖЕРІНДЕГІ МӘЛЕНИ ШАРАЛАРМЕН ЖАЛҒАСТЫ	212-218
«ҚОЖАБЕРГЕН – ҚАЗАҚТЫҢ КӨШЕЛІ ЕРІ»	219-222
Нұрсайын ШӘРІП	
III БӨЛІМ.	
ҚОЖАБЕРГЕН ЖЫРАУ ҒАНА ЕМЕС, БАТЫР ҚОЛБАСШЫ ЖӘНЕ ЕЛ ҚАЙРАТКЕРІ	
Т.КӘКІШЕВ «Елім-ай» деп өткен ер баба	224-231
Ш. СМАҒҰЛОВ Қожаберген жырау	232-236
А. АЙТАЛЫ «Елім-ай» дастаны - елдік мүдденің қайнар бұлағы	237-242
А.ТАСБОЛАТОВ Дауылпаз баба - Қожаберген	243-249
Б. ТҮРҒАРАЕВ Өз Тәукеге қызмет қыл, жаздым «Жеті жарғыны»	250-258
Т.ОМАРБЕКОВ Біз білмейтін Қожаберген	259-266
С.НЕГИМОВ Ақ тілеулі абыз	267-271
Д. ӘРІПҰЛЫ Сауыт киіп, ту ұстап, тұлпар мінген	272-280
Б.ТӨЛЕУҒАЛИЕВ Ұлылардың рухтары ұлықталуда	281-288
Қ. ОМАРОВ Өз заманының айнасы	289-296

Т.КӨПБАЕВ	Қожаберген жыраудың соңғы сөз	420-421
«Елім-ай» жырындағы отарлау саясатының тарихи шындығы.....	«Елім-ай»- деп өткен ер	422-423
Ж. СҮЛЕЙМЕНОВ	Т. КӨПБАЕВ	
Манаш Қозыбаев зерттеуіндегі Қожаберген жырау	Қожаберген баба рухына.....	424-426
Қожаберген жырау	«Елім-ай».....	427-428
А.ЫСЫМҰЛЫ	Қожаберген жыраудың Асқап батырға айтқаны.....	429
Қожаберген жырау және тарих тағылымы.....	Ұ.НҰРҒАЛЫМҰЛЫ	
3.КАБУЛЬДИНОВ	Бас сардар.....	430-434
Қожаберген жырау о политике царизма	Шерлі тарих дастаны	
Н.ҚАЛЕЛҚАНҰЛЫ	Бостандық көші	
Ғұндардың «Янжи жыры» және Қожаберген жырау	Ұ.ДӘЛЕЙ	
Қожаберген жырау	Ғасырлар қоламтасынан жеткен рух ..	435-439
Ғ. ҚАДІРӘЛІҰЛЫ	Ақтабан шұбырынды	
Қожаберген және оның дәуірі	Ұрыс майданындағы түнгі жыр	
Г.МҰҚАНОВА, Қ.МҰҚАНОВ	Құмдағы шайыр моласына қашалған жыр.....	
Қожаберген Толыбайұлы.....	Т. ТАҢЖАРЫҚ	
С.ЖҰМАБАЕВ	Қожаберген.....	439-441
Қожаберген батыр-жырау шежіресі	Аманат	
М. ТЕМІРБАЕВ	С.ҚАМШЫҒЕР	
Ел мүддесіне қызмет өткен ер	Жау шапқанда	441-442
З. ӨКІМЖАНОВ	Баба рухымен сырласу.....	442-443
Ұлы бабаның бейнесі.....	Ы.ДӘБЕЙ	
	Ұлы жыр.....	443-445
	Ата жолы.....	445-446
	А.ЗАҒЫПАР	
	«Елім-айдан» жеткен мұң.....	446-448
	Жорықтың ізі бар.....	449-449
	Ғ.ӘРІП	
	Ел туралы толғау	450-455
	Е.ЖҮНІС	
	Қожаберген.....	456
	Ұлы далам түс көреді.....	458
	Ш.БӨШЕЕВ	
	Менің бабам, асыл данам	459-460
	Б.ҚОЖАХМЕТОВ	
	Намыстың туы жүз жыл жығылмапты.....	461-462
	Б.ҚАРАҒЫЗҰЛЫ	
	Даңқты жырау Қожаберген Толыбайұлының рухына.....	462-465
	Рух монологы	465-466
	ТҮЙІНСӨЗ.....	467-468
	МАЗМҰНЫ	469-471

IV БӨЛІМ.

ЖЫР АРНАДЫҚ ӨЗІңЕ, ЖЫРАУ БАБА!

К.САЛЫҚОВ	Дауылпаз бабам табылды.	
«Жеті жарғы» ашыпсың жарқын мәнін.	Қожаберген жырауға ода.....	398-400
Е.ШАЙМЕРДЕНҰЛЫ	Абыз.....	401
А.БӨКЕН	А.БӨКЕН	
Қожаберген.....	Қожаберген.....	402-408
Жыраулар рухы.....	Жыраулар рухы.....	
Ә.ҚАЙЫРБЕКОВ	Ә.ҚАЙЫРБЕКОВ	
Қожаберген жырау. «Елім-ай!»	Қожаберген жырау. «Елім-ай!»	408-409
Ш.САРИЕВ	Ш.САРИЕВ	
Елім-айлап өткен ер	Елім-айлап өткен ер	409-412
«Елім-ай» сенің арқаң	«Елім-ай» сенің арқаң	412-413
К.АХАТ	К.АХАТ	
Дауылпаз жырау-Қожаберген	Дауылпаз жырау-Қожаберген	414-420
А.ИСАӘДІЛ	А.ИСАӘДІЛ	